

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie jest wydawane na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 59 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Zgodnie z art. 2 ustawy, w brzmieniu nadanym w procedowanym obecnie projekcie ustawy o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 1492), obywatele Ukrainy, którzy przybyli legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, mogą przebywać legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do dnia 4 marca 2026 r. Dodatkowo, ww. projekt ustawy przewiduje przedłużenie obowiązywania niektórych rozwiązań w zakresie kształcenia, wychowania i opieki uczniów będących obywatelami Ukrainy przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 50–57a ustawy, w brzmieniu nadanym ww. projektem ustawy).

Projektowane rozporządzenie ma na celu dostosowanie przepisów rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2094, z późn. zm.), zwanego dalej „projektem rozporządzenia”, do ww. zmian wprowadzanych w ustawie. Ponadto w projekcie rozporządzenia przewiduje się zmiany będące wynikiem analizy obecnie obowiązujących przepisów rozporządzenia. Dotychczasowe, ponad trzyletnie obowiązywanie rozporządzenia wskazuje bowiem na potrzebę przedłużenia na kolejny rok szkolny stosowania niektórych rozwiązań zawartych w rozporządzeniu oraz zmiany niektórych przyjętych rozwiązań.

W § 1 pkt 1–3 projektu rozporządzenia (dot. dodawanego § 2e, § 3d i § 4d rozporządzenia), analogicznie jak w poprzednich latach szkolnych:

- 1) przewidziano dodatkowy termin na składanie przez uczniów będących obywatelami Ukrainy deklaracji przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego w roku szkolnym 2025/2026 (ww. uczniowie będą mogli złożyć deklaracje w terminie do dnia 2 marca 2026 r.). Możliwość złożenia deklaracji w ww. terminie będzie dotyczyła uczniów, którzy rozpoczęli naukę w:

- a) klasie VIII szkoły podstawowej, a w przypadku szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej – w ostatnim roku nauki odpowiadającym klasie VIII szkoły podstawowej, po dniu 30 września 2025 r. i zamierzają przystąpić do egzaminu ósmoklasisty,
 - b) klasie programowo najwyższej liceum ogólnokształcącego dla młodzieży, technikum lub szkoły artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego, po dniu 7 lutego 2026 r. i zamierzają przystąpić do egzaminu maturalnego;
- 2) określono zakres informacji zawartych w deklaracjach przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty. Zgodnie z projektem rozporządzenia w deklaracji rodzice ucznia będą wskazywali język obcy nowożytny, z którego uczeń będzie zdawał egzamin ósmoklasisty;
 - 3) przewidziano dodatkowy termin na przekazanie przez dyrektora szkoły do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej wykazu uczniów, którzy złożyli deklaracje przystąpienia do egzaminu ósmoklasisty i egzaminu maturalnego Termin na przekazanie przez dyrektorów szkół ww. wykazów uczniów wyznaczono na dzień 4 marca 2026 r. Ww. wykazy będą przekazywane z wykorzystaniem Systemu Informatycznego Obsługującego Egzaminy Ogólnokształcące, o którym mowa w art. 44zzzza pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.);
 - 4) umożliwiono uczniowi będącemu obywatelem Ukrainy przystąpienie do egzaminu ósmoklasisty z języka obcego nowożytnego, którego nie uczył się w szkole w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych;
 - 5) przewidziano – analogicznie jak w poprzednich latach szkolnych – dodatkowy termin na składanie przez uczniów będących obywatelami Ukrainy deklaracji przystąpienia do egzaminu zawodowego w roku szkolnym 2025/2026 (ww. uczniowie będą mogli złożyć ww. deklaracje w terminie do dnia 31 października 2025 r.) przeprowadzanego w tzw. „sesji zimowej”. Możliwość złożenia deklaracji w ww. terminie będzie dotyczyła uczniów, którzy rozpoczęli naukę w klasie programowo najwyższej technikum lub branżowej szkoły I stopnia po dniu 15 września 2025 r. i zamierzają przystąpić do egzaminu zawodowego;
 - 6) określono zakres informacji zawartych w deklaracjach przystąpienia do egzaminu zawodowego; zakres informacji jest analogiczny jak w poprzednich latach szkolnych;
 - 7) przewidziano dodatkowy termin na przekazanie przez dyrektora szkoły do dyrektora okręgowej komisji egzaminacyjnej wykazu uczniów, którzy złożyli deklaracje przystąpienia do egzaminu zawodowego w dodatkowym terminie (tj. do dnia 31 października 2025 r.); termin na przekazanie przez dyrektorów szkół ww. wykazów

uczniów wyznaczono na dzień 7 listopada 2025 r. Wykaz będzie przekazany z wykorzystaniem Systemu Informatycznego Obsługującego Egzaminy Zawodowe, o którym mowa w art. 44zzzza pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Dodatkowo, w projekcie rozporządzenia przedłużono do dnia 4 marca 2026 r. stosowanie niektórych rozwiązań przewidzianych w rozporządzeniu, a mianowicie:

- 1) w § 1 pkt 4 projektu rozporządzenia (dot. § 6 rozporządzenia) przewidziano możliwość powoływania do składu zespołu egzaminatorów sprawdzających prace egzaminacyjne uczniów będących obywatelami Ukrainy, którzy przystąpili do egzaminu ósmoklasisty lub egzaminu maturalnego, osób niebędących egzaminatorami wpisanymi do ewidencji egzaminatorów, o której mowa w art. 9c ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 2) w § 1 pkt 4 projektu rozporządzenia (dot. § 6a rozporządzenia) przewidziano możliwość uczęszczania przez uczniów oddziałów przygotowawczych zorganizowanych w branżowej szkole I stopnia lub technikum na zajęcia przeznaczone na osiągnięcie wybranych efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego, dostosowane pod względem zakresu treści nauczania oraz metod i form ich realizacji do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia;
- 3) w § 1 pkt 5 projektowanego rozporządzenia (dot. § 6g rozporządzenia) przewidziano możliwość ukończenia przez ucznia będącego obywatelem Ukrainy szkoły podstawowej, jeżeli uczeń ten uzyska pozytywne roczne oceny klasyfikacyjne ze wszystkich obowiązkowych zajęć edukacyjnych realizowanych w klasie VIII oraz przystąpi do egzaminu ósmoklasisty. Jednocześnie w projekcie rozporządzenia uregulowano szczególne sytuacje, jakie mogą mieć miejsce, w zależności od momentu podjęcia przez ucznia będącego obywatelem Ukrainy nauki w szkole w polskim systemie oświaty i do której klasy (VIII, VII czy VI szkoły podstawowej) został przyjęty po przybyciu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przyjęcie do odpowiedniej klasy warunkuje bowiem realizację przez ucznia określonych przedmiotów:
 - a) jeżeli uczeń został przyjęty do klasy VIII (tj. uczęszczał tylko do klasy VIII szkoły podstawowej), to w arkuszu ocen i na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej nie będzie możliwe wpisanie ocen z muzyki, plastyki, przyrody i techniki, gdyż realizacja tych przedmiotów zakończyła się w klasach programowo niższych tj. w klasie IV (przyroda), klasie VI (technika) i klasie VII (muzyka i plastyka),

- b) jeżeli uczeń został przyjęty do klasy VII (tj. uczęszczał do klasy VII i VIII szkoły podstawowej), to w arkuszu ocen i na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej nie będzie możliwe wpisanie ocen z przyrody i techniki, gdyż realizacja tych przedmiotów zakończyła się w klasach programowo niższych tj. w klasie IV (przyroda) i klasie VI (technika),
 - c) jeżeli uczeń został przyjęty do klasy VI (tj. uczęszczał do klas VI–VIII szkoły podstawowej), to w arkuszu ocen i na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej nie będzie możliwe wpisanie oceny z przyrody, gdyż realizacja tego przedmiotu zakończyła się w klasie IV;
- 4) w § 1 pkt 7 projektowanego rozporządzenia (dot. § 13 rozporządzenia) przewidziano możliwość modyfikowania przez dyrektora szkoły lub placówki, w porozumieniu z radą pedagogiczną i radą rodziców, programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w szkole lub placówce;
- 5) w § 1 pkt 4 projektowanego rozporządzenia (dot. § 14a ust. 1 rozporządzenia) przewidziano możliwość zatrudnienia w publicznej placówce oświatowo-wychowawczej oraz publicznej placówce zapewniającej opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania, w uzasadnionych przypadkach i za zgodą odpowiednio kuratora oświaty lub specjalistycznej jednostki nadzoru, o której mowa w art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.), osoby niebędącej nauczycielem posiadającej przygotowanie uznane przez dyrektora placówki za odpowiednie do realizacji określonych przez dyrektora placówki zadań w tym zakresie.

Ponadto, w projekcie rozporządzenia przewiduje się zmianę w zakresie możliwości uczęszczania przez ucznia będącego obywatelem Ukrainy na dodatkowe zajęcia lekcyjne z języka polskiego pozwalające na opanowanie języka polskiego w stopniu umożliwiającym udział w obowiązkowych zajęciach edukacyjnych, prowadzone indywidualnie lub w grupach liczących nie więcej niż 15 uczniów. Zgodnie z obecnie obowiązującym rozporządzeniem zajęcia mogą być prowadzone w wymiarze nie niższym niż 4 godziny lekcyjne tygodniowo (§ 11ab rozporządzenia). W § 1 pkt 6 projektu rozporządzenia (dot. dodawanego § 11ac rozporządzenia) proponuje się, aby dodatkowe, bezpłatne zajęcia z języka polskiego prowadzone były w wymiarze nie niższym niż 2 godziny lekcyjne tygodniowo. Zmniejszenie wymiaru dodatkowych zajęć z języka polskiego wynika ze stabilnej liczby uczniów będących obywatelami Ukrainy i niewielkiego napływu nowych uczniów. Ponadto, uczniowie z Ukrainy

od początku wojny w Ukrainie mogli uczestniczyć w ww. zajęciach w wymiarze wyższym niż pozostali uczniowie (będący i niebędący obywatelami polskimi, którzy przybyli z zagranicy). Jednocześnie uczniowie, którzy rozpoczęli uczestnictwo w dodatkowych zajęciach z języka polskiego w latach 2022/2023 i 2023/2024 mogą brać w nich udział w okresie do 36 miesięcy, a więc o 12 miesięcy dłużej niż pozostali uczniowie przybyli z zagranicy.

Ponadto, z uwagi na stabilną liczbę uczniów będących obywatelami Ukrainy projekt rozporządzenia nie przewiduje przedłużania stosowania następujących rozwiązań:

- 1) możliwość nieklasyfikowania ucznia będącego obywatelem Ukrainy uczęszczającego do oddziału przygotowawczego, w przypadku gdy rada pedagogiczna uzna, że uczeń ten nie zna języka polskiego lub znajomość języka polskiego jest niewystarczająca do korzystania z nauki lub zakres realizowanych zajęć edukacyjnych uniemożliwia przeprowadzenie klasyfikacji rocznej (lub śródrocznej). W takim przypadku uczeń zamiast świadectwa otrzyma zaświadczenie o uczęszczaniu do oddziału przygotowawczego, a w konsekwencji w arkuszu ocen zostanie odnotowane, że nie podlegał on klasyfikacji (dot. § 6b rozporządzenia);
- 2) zwiększenie liczby dzieci w oddziale przedszkola lub oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej o nie więcej niż 3 dzieci będące obywatelami Ukrainy (dot. § 7a rozporządzenia);
- 3) zwiększenie liczby uczniów w oddziale klas I–III szkoły podstawowej o nie więcej niż odpowiednio 4, 3 lub 2 uczniów będących obywatelami Ukrainy, w zależności od tego, czy w oddziale klas I–III szkoły podstawowej liczba uczniów wynosi nie więcej niż 25, 26 czy 27 uczniów (dot. § 8a rozporządzenia);
- 4) zwiększenie liczby dzieci lub uczniów w:
 - a) oddziale przedszkola integracyjnego i oddziale integracyjnym w przedszkolu ogólnodostępnym oraz w oddziale szkoły integracyjnej i oddziale integracyjnym w szkole ogólnodostępnej o nie więcej niż 2 dzieci lub uczniów niepełnosprawnych będących obywatelami Ukrainy (dot. § 9a ust. 1 rozporządzenia),
 - b) oddziale przedszkola specjalnego i oddziale specjalnym w przedszkolu ogólnodostępnym oraz w oddziale szkoły specjalnej i oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej o nie więcej niż 2 dzieci lub uczniów niepełnosprawnych będących obywatelami Ukrainy (dot. § 9a ust. 2 rozporządzenia),
 - c) klasie łączonej w szkole podstawowej specjalnej i szkole ponadpodstawowej specjalnej oraz w szkole podstawowej specjalnej i szkole ponadpodstawowej

- specjalnej, funkcjonujących w jednostce pomocy społecznej, o nie więcej niż 2 uczniów niepełnosprawnych będących obywatelami Ukrainy (dot. § 9a ust. 3 rozporządzenia);
- 5) zwiększenie liczby wychowanków w grupie wychowawczej w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym lub specjalnym ośrodku wychowawczym o nie więcej niż 2 wychowanków niepełnosprawnych będących obywatelami Ukrainy (dot. § 10a rozporządzenia);
 - 6) zwiększenie liczby uczniów na zajęciach świetlicowych w szkole podstawowej ogólnodostępnej, pozostających pod opieką jednego nauczyciela, o nie więcej niż 4 uczniów będących obywatelami Ukrainy (dot. § 11aa ust. 1 rozporządzenia);
 - 7) zwiększenie liczby uczniów niepełnosprawnych na zajęciach świetlicowych w szkole ogólnodostępnej i integracyjnej oraz szkole ogólnodostępnej z oddziałami integracyjnymi, pozostających pod opieką jednego nauczyciela, o nie więcej niż 2 uczniów niepełnosprawnych będących obywatelami Ukrainy (dot. § 11aa ust. 2 rozporządzenia);
 - 8) zwiększenie liczby uczniów niepełnosprawnych na zajęciach świetlicowych w szkole specjalnej oraz szkole ogólnodostępnej z oddziałami specjalnymi, pozostających pod opieką jednego nauczyciela, o nie więcej niż 2 uczniów niepełnosprawnych będących obywatelami Ukrainy (dot. § 11aa ust. 3 rozporządzenia);
 - 9) możliwość przyjęcia do przedszkola specjalnego, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej specjalnej, szkoły specjalnej, specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego lub specjalnego ośrodka wychowawczego dziecka lub ucznia niepełnosprawnego, na podstawie oświadczenia rodzica lub osoby sprawującej opiekę nad tym dzieckiem lub uczniem o złożeniu do publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, wniosku o wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego (dot. § 12 rozporządzenia). Powyższa zmiana wynika przede wszystkim z niewielkiego wzrostu liczby dzieci i uczniów niepełnosprawnych z Ukrainy przybyłych na teren Polski, według stanu na dzień 1 i 30 września na przestrzeni ostatnich 3 lat szkolnych, jak również utrudnień w organizacji pracy w oddziałach integracyjnych, oddziałach specjalnych, klasach łączonych, grupach wychowawczych o zwiększonej łącznie liczbie dzieci i uczniów niepełnosprawnych;
 - 10) możliwość zatrudnienia w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym publicznej poradni specjalistycznej, w uzasadnionych przypadkach i za zgodą kuratora

oświaty, osoby niebędącej nauczycielem posiadającej przygotowanie uznane przez dyrektora poradni za odpowiednie do realizacji określonych przez dyrektora poradni zadań w tym zakresie (dot. § 14 ust. 1 rozporządzenia).

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem 31 sierpnia 2025 r. Termin wejścia w życie jest podyktowany koniecznością wprowadzenia ww. rozwiązań w terminie umożliwiającym wdrożenie ich od nowego roku szkolnego 2025/2026.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 w związku z § 132 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.